

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

FEDERACIJE BIH

Projekat čišćenja obala vodotoka 2010.

juni, 2010. godine

Projektni zadatak i obim usluga

1. Uvod

U skladu sa svojom djelatnošću, Fond za zaštitu okoliša FBiH je pokrenuo aktivnosti izrade Projekta čišćenja obala vodotoka u FBiH 2010. Prvom fazom ovoga projekta, planirano je da se obuhvate dijelovi obala rijeke Bosne i Lašve, sa ukupnom dužinom od cca 100 km. Na rijeku Bosnu otpada $\frac{3}{4}$ prostora koje je planirano projektom (75 km), te uključuje tri općine: Visoko, Kakanj i Zenicu. Na rijeku Lašvu otpada $\frac{1}{4}$ priobalnog područja (tj. oko 25 km), tj. područja koje je obuhvaćeno projektom, i administrativno je vezano za dvije općine: Vitez i Busovača.

U sklopu aktivnosti ove faze Projekta, u toku su završne radnje na pripremi projekta za čišćenje obala: rijeka u slivu Jadranskog mora (u saradnji sa Agencijom za vodno područje Jadranskog mora), Tuzlanskog kantona i Unsko-sanskog kantona. Stručni tim Fonda je, u saradnji sa partnerima projekta (Federalna uprava civilne zaštite, Agencija za vodno područje rijeke Save, Agencija za vodno područje Jadranskog mora), prikupio informacije sa terena od kantonalnih i općinskih struktura vlasti.

Tabela 1: Spisak učesnika u projektnom zadatku

Institucije na državnom i federalnom nivou:	Fond za zaštitu okoliša FBiH
	Federalna uprava civilne zaštite
	Agencija za vodno područje rijeke Save
Kantonalna ministarstva	Zeničko-dobojski kanton
	Srednjobosanski kanton
Općine:	Zenica, Visoko, Kakanj, Vitez, Busovača
Ostali:	<ul style="list-style-type: none">✓ Javna preduzeća;✓ Službe civilne zaštite;✓ Dobrovoljna vatrogasna društva;✓ Službe za zapošljavanje;✓ Nevladine organizacije;✓ Službe medicinske zaštite;✓ Policijske službe;✓ BH MAC itd.

Nakon analize dobivenih podataka i raspoloživih projekata, pristupilo se obilasku terena, općina i kantona koji trebaju aktivno da sudjeluju u projektu. Pregled terena i kontakt koji je ostvaren sa nadležnim osobama vladinog i nevladinog sektora, rezultirale su definisanjem tačaka/lokacija, koje su pod direktnim opterećenjem. Pored toga identifikovani su potencijalni učesnici projekta i izrađen plan aktivnosti, za svaku od općina pojedinačno.

2. Ciljevi projekta

Cilj Projekta je čišćenje obala rijeka od otpadnog materijala, koji je zaostao nakon poplava u periodu januar-mart 2010. godine, preventivno djelovanje i očuvanje voda, riječnih vodotoka, njihove flore i faune, te jačanje zakonskog okvira FBiH. Pored navedenog, ovim projektom dolazi do podizanja svijesti javnosti, te se pokušava umanjiti dosadašnja praksa nepravilnog odlaganja otpada, a time i smanji zatrpavanje korita rijeka i potoka smećem.

Ciljevi koji su zacrtani planom aktivnosti su:

- očistiti i urediti obale rijeka;
- očuvati floru i faunu slivova;
- pojačano djelovanje na lokalnu administraciju, kada je riječ o planiranju i uređenju korita i obala rijeka;
- pojačano djelovanje na donošenju pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu;
- jačanje svijesti i podizanje nivoa odgovornosti stanovništva o savjesnom odnosu prema rijeci;
- edukacija i promocija zaštite okoliša putem medija, te ukazivanje na negativan uticaj nepravilno odloženog otpada po okoliš i zdravlje ljudi;
- iskorištenje otpadnog materijala kao sirovine za preradu;
- razvoj turističke ponude participirajućih općina.

Projektom se potencira neophodnost donošenja zakonske legislative, zakona i pravilnika, pomoću kojih se stiču uslovi za održivo upravljanje prirodnim resursima na području FBiH, pa i čitave BiH.

Opis metodologije

Projektne aktivnosti su u skladu sa aranžmanom implementacije i metodološki su podjeljene u tri cjeline, i to:

1. Početne aktivnosti
2. Realizacija faze čišćenja
3. Monitoring i evaluacija

1. Početne aktivnosti

Stručni tim Fonda je u saradnji sa partnerima projekta (Federalna uprava civilne zaštite i Agencija za vodno područje rijeke Save) prikupio informacije sa terena od kantonalnih (Zeničko-dobojski i Srednjobosanski kanton) i općinskih (Visoko, Kakanj, Zenica, Vitez, Busovača) vlasti. Ove informacije su prikupljene na osnovu raspoloživih podataka, dobijenih iz izvještaja Kriznih štabova civilne zaštite federalnih, kantonalnih i općinskih jedinica, kao i drugih relevantnih institucija na terenu.

Nakon identifikacije projektnih lokaliteta, učesnika u projektu, osiguranja saglasnosti Upravnog odbora i drugih institucija za realizaciju projekta, obezbjeđeni su uslovi za realizaciju Projekta na terenu koja treba da počne potpisivanjem ovoga ugovora.

2. Realizacija ugovora

Ugovorom o sufinansiranju i realizaciji projekta između općine i Fonda, odgovornost za sveobuhvatnu realizaciju Projekta na terenu preuzima Općina. U skladu sa svojim ingerencijama i zahtjevima projekta Općina će osigurati prisustvo javnih preduzeća, službi za obezbjeđenje, sanitetskih službi, MAC koordinatora, gorskih službi spašavanja, nevladinih organizacija, medijsku pokrivenost itd. Sporazume i ugovore sa nadležnim službama potpisat će Općina.

Općina će na bazi identifikacije učesnika, u skladu sa njihovom djelatnošću, formirati „Jedinicu za implementaciju Projekta“.

2.1. Organizacione aktivnosti na terenu

Općina je putem Jedinice za implementaciju projekta, zadužena za sveobuhvatnu realizaciju Projekta i to:

1. Izrada akcionog plana (koji definiše način i vrijeme angažovanja učesnika u skladu sa njegovim mogućnostima - ljudskim resursima, tehničkim sredstvima i opremom, materijalnim mogućnostima)
2. Definisavanje visine i mehanizama finansiranja projekta od strane korisnika i učesnika Projekta
3. Potpisivanje Sporazuma sa učesnicima u projektu u skladu sa njihovim angažmanom
4. Plan djelovanja u incidentnim situacijama (identifikovanje potencijalnih opasnosti, identifikovanje nadležnih institucija, izrada metodologije i mjera za preventivno djelovanje, kao i načina djelovanja u slučaju da se nezgoda desi).
5. Definisavanje sabirnih mjesta za privremeno odlaganje materijala i osiguranje saglasnosti nadležnih službi na lokalnom nivou.
6. Osiguranje neometane realizacije projekta u područjima koja se nalaze u privatnim posjedima.

Izvještaj o realizaciji organizacionih aktivnosti koji će u prilogu sadržati sve obavezujuće sporazume, bi će predmet Početnog izvještaja. Prihvatanje ovog izvještaja od strane Općine i Fonda, bit će uslov za odobravanje započinjanja radnih aktivnosti realizacije projekta na terenu i za finansijsku efektivnost Projekta.

1.2. Radne aktivnosti.

Aktivnosti realizacije čišćenja podrazumjevaju sječu šiblja (do 10 cm u prečniku) u priobalnom pojasu, prikupljanje otpadnog materijala, njegov transport od strane odabranih firmi na unaprijed utvrđene lokacije, te njegovu dalju obradu. Dio otpada, prvenstveno PET ambalaža, planira se reciklirati, dok se šiblje, grane i ostala drvena masa planira usitniti (izdrobiti), te iskoristiti kao energent. Dio otpada koji se ne bude mogao obraditi na predviđen način, propisno će se deponovati.

Zadaci realizacione faze

Realizacija faze čišćenja:
a) Sječenje šiblja u priobalnom pojasu
b) Prikupljanje otpadnog materijala
c) Sortiranje prikupljenog materijala
d) Transport prikupljenog materijala na destinacije za obradu /odlaganje
e) Iskorištenje otpadnog materijala i propisno zbrinjavanje neiskoristivog dijela

2. **Monitoring i evaluacija**

U toku realizacije Projekta predviđen je redovan dnevni nadzor radova od strane učesnika projekta. Nakon tehničkog prijema radova, bit će sačinjen finalni izvještaj o realizaciji projekta, koji će obuhvatiti stečena iskustva, te služiti kao osnov za naredne faze ovog i sličnih projekata.

Dinamika

	Aktivnost	Nosilac aktivnosti/ rok	Mjesec 1				Mjesec 2				Mjesec 3			
I PRIPREMNE AKTIVNOSTI														
	Potpisivanje sporazuma	Fond i Korisnik (Općina)	□											
II REALIZACIJA PROJEKTA														
<u>Organizacione aktivnosti</u>														
1	Formiranje Jedinice za realizaciju Projekta štaba		□											
2	Izrada Akcionog plana uključujući način djelovanja u incidentnim situacijama		□											
3	Izrada Početnog izvještaja		□											
<u>Radne aktivnosti</u>														
1	Mobilizacija timova			□										
2.	Sječenje šiblja, prikupljanje otpadnog materijala, transport i zbrinjavanje otpada	Učesnici u projektu u domenu svog djelovanja,						□						
3	Nadzor nad izvođenjem radova	Stručne službe Korisnika i Fonda						□						
II MONITORING I EVALUACIJA														
1	Tehnički prijem radova izrada finalnog izvještaja	Stručne službe Korisnika Fonda												□

Izrada i predaja izvještaja

Korisnik će redovno izvještavati Fond i ostale učesnike definisane akcionim planom o napretku realizacije projekta, u formi i sadržaju zadovoljavajućim za učesnike u Projektu.

1. Početni izvještaj

15 dana od dana potpisivanja Ugovora, Korisnik će sačiniti Početni izvještaj. Sadržaj početnog izvještaja treba da obuhvati izvještavanje o realizaciji organizacionih aktivnosti.

Prihvatanje Početnog izvještaja od strane Fonda je uslov za započinjanje radnih aktivnosti i efikasnosti.

2. Izvještaji o realizaciji na terenu:

2.1. Dnevni izvještaji:

Korisnik će voditi dnevnik rada na dnevnoj osnovi, u definisanoj formi građevinskog dnevnika.

2.2. Građevinska knjiga:

Korisnik se obavezuje da vodi građevinsku knjigu, koja će kao obračunski dokument biti sastavni dio situacije i osnova za plaćanje.

2.3. Finalni izvještaj:

Nakon uspješno realizovanog tehničkog prijema radova, Korisnik će dostaviti finalni izvještaj svim učesnicima u Projektu.

3. Posebni izvještaji:

U slučaju incidentnih situacija kao što su povrede, pronalaženje NUS-ova ili drugih nalazaka na terenu, Korisnik će načiniti poseban izvještaj o događaju na terenu i drugih nepredviđenih aktivnosti i situacija.

Finansijski plan Projekta

Analiza cijene

Analizom radnih aktivnosti, konstatovana je prosječna cijena čišćenja obala 1 000 m dužine vodotoka. Jedinične cijene na osnovu kojih su izvršena analiza i procjena finansijskih troškova za jedan dužni kilometar su sljedeće:

		jedinična vrijednost	količina	cjena jedinične mjere	ukupna cijena
1.	Radna snaga	broj ljudi	66	35,00 KM	2.310,00 KM
2.	Zbrinjavanje biomase	m ³	5	60,00 KM	300,00 KM
3.	Deponovanje otpada	m ³	3	60,00 KM	180,00 KM
4.	Zbrinjavanje plastike	m ³	13	20,00 KM	260,00 KM
5.	Troškovi osiguranja (sanitet i ostalo)	broj medicinskog osoblja			50,00 KM
6.	Nabavka ili iznajmljivanje priručnog alata	KM			135,00 KM
7.	Neplanirani troškovi	10%			300,00 KM
				UKUPNO:	3.535,00 KM